Molenlanden

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	:	Beantwoording technische en politieke vragen CDA – shortlist en participatieplan windturbines
Datum	:	22 november 2023
Zaaknummer	:	1192873
Portefeuillehouder	:	Jan Lock
Behandelend ambtenaar	:	Willem van Valen

Beste meneer De Jong,

Op 20 november 2023 stelde u technische vragen. Via deze raadsinformatiebrief worden uw vragen beantwoord.

Toelichting:
Op 17 november hebben we een bus tour gemaakt langs de locaties die op de shortlist vermeld worden, en langs de locatie Avelingen. Dank voor de uitnodiging: het was een nuttige rondtrip. Toen we bij de locatie Avelingen langs de oever van het Avelingerdiep stonden, maakte wethouder De Boer een opmerking die mij aan het denken gezet heeft en naar aanleiding waarvan ik politieke vragen stel.
Wethouder De Boer merkte op dat bij de Avelingen 4 windturbines gepland waren die allemaal op de landtong zouden komen. 3 windturbines zouden aan de westzijde van de A27 komen, en 1 aan de oostzijde.

Vraag 1:
De beide gemeenteraden hebben op 13 april 2021 de RES 1.0 vastgesteld. Daarbij werd voorzien dat de wind-opgave op het grondgebied van Gorinchem gefaciliteerd zou worden. De gemeente Gorinchem had op dat moment 2 locaties op het netvlies: A15 Oost en Avelingen. Is dat correct?

Antwoord:
Ja, dat is correct.

Vraag 2:
Vlak voor het zomerreces 2021 kondigde het college van Gorinchem aan dat de locatie A15 Oost niet langer meegenomen zou worden in het proces. Daarbij werd wel aangegeven dat de totale windopgave ongewijzigd zou blijven, en dus volledig op Avelingen gerealiseerd zou worden. Is dat correct?

Antwoord:

Nee, dat is niet correct. Het college van Gorinchem heeft op 16 juli 2021 via een raadsinformatiebrief[1] aangekondigd dat, na een technische analyse van de motie Windmolen-vrij Dichtbij[2], locatie A15 Oost niet langer meegenomen zou worden in het RES-proces. Dit vanwege de aanwezigheid van woongebieden op minder dan 500 meter afstand. In die raadsinformatiebrief gaf het college aan: "We concentreren ons in de verkenning van de RES 1.0 zoekgebieden voor windenergie vanaf nu op de verkenning van windmolens op Avelingen […]" Op dat moment was echter nog niet onderzocht hoeveel windturbines in technische zin mogelijk waren op deze locatie. Er was toen dus nog geen beeld of het gehele RES-bod op deze locatie gerealiseerd zou kunnen worden.

Vraag 3:
Wethouder De Boer meldde afgelopen vrijdag dat het plan Avelingen, waarvan de gemeenteraad van Gorinchem wilde afzien, 4 windturbines behelsde. Die waren van dezelfde omvang als waar we nu over praten: 6 MW per stuk. In het raadsvoorstel wordt gesproken over een taakstelling van 7 - 10 windturbines van 6 MW per stuk. Daar zit dus een substantieel verschil tussen. Is dat correct?

Antwoord:
Er was voor zoeklocatie Avelingen geen sprake van een plan, maar van een verkenning. Deze verkenning is deels uitgevoerd. In de verkenning zijn drie varianten onderzocht, namelijk van 6 turbines met een tiphoogte van 188 meter; 6 turbines met tiphoogte van 229 meter en 4 turbines met tiphoogte van 260 meter, met oplopende vermogens.[3] Het is correct dat het opwekpotentieel van deze varianten lager lag dan de gehele resterende windambitie van 389 TJ van RES Alblasserwaard 1.0.

Vraag 4:
Het lijkt er op dat er twee Gorinchemse bestuursorganen zijn die het wind-bod van de RES Alblasserwaard in gevaar gebracht hebben. Het ene orgaan is de gemeenteraad, die de 4 windturbines op Avelingen met een raadsbesluit in oktober 2022 tot windturbines-non-grata verklaard heeft, en het andere bestuursorgaan is het college van B&W dat in de zomer van 2021 beloofde dat het alternatief voor de locatie A15 Oost op Avelingen gevonden kon worden. Maar die belofte werd niet waargemaakt. De misrekening kunnen we na de uitspraak van wethouder De Boer afgelopen vrijdag kwantificeren: het gaat om 3- 6 windturbines van 6 MW per stuk. Deze misrekening is tweeledig: Avelingen werd geen alternatief voor A15 oost, en op Avelingen zelf had het college in 2021 het idee dat daar maar liefst 13 windturbines van 3 MW konden komen; een plan wat veel te rooskeurig bleek te zijn.
Heeft het college van Gorinchem vóór het moment dat de gemeenteraad de windturbines op Avelingen niet meer zag zitten ooit gemeld dat zij een inschattingsfout gemaakt had, en gemeld dat de door het college begrootte op te wekken hoeveelheid windenergie op Gorinchems grondgebied sowieso niet realistisch was?

---

[1] Document Gorinchem - 2021-756854 RIB Nadere duiding motie Windmolen-vrij Dichtbij - 500m.pdf - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)
[2] Document Gorinchem - M1 RES VVD D66 SB GA Windmolen-Vrij dichtbij.pdf - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)

[3] Document Gorinchem - 2022-828547 Zoekgebied Wind Avelingen-1. Samenvattende nota verkenning windenergie Avelingen_20221005.pdf - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)

Antwoord:
Nee die melding is niet gedaan, omdat het behalen van het winddeel van het RES-bod geen eigenstandige verantwoordelijkheid van Gorinchem is. Het RES-bod is een gezamenlijk bod van gemeenten Gorinchem en Molenlanden, provincie Zuid-Holland en waterschap Rivierenland. Het realiseren ervan is dus ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Wél is het zo dat in het raadsbesluit over RES 1.0 de raden van Gorinchem en Molenlanden het windbod volledig op Gorinchems grondgebied hebben geplaatst.
Hier wreekt zich wel het construct van een RES omdat tegelijkertijd zaken als vergunningen, bestemmingsplannen en (in de toekomst) omgevingsplannen het mandaat van individuele raden zijn. Dat levert wel situaties op zoals u nu beschrijft. Dat is ook de reden dat we nu besluitvorming rond de RES Alblasserwaard meer dan in het verleden zoveel als mogelijk in gezamenlijkheid doen. Het resultaat van dat gezamenlijke proces is dat het college van Gorinchem het maximale doet om windturbines in Gorinchem Noord te realiseren.

Vraag 5:
Het college van Gorinchem kan door de gemeenteraad van Molenlanden niet ter verantwoording geroepen worden als het college een fout maakt. Is het daarom staatsrechtelijk bezien moreel aanvaardbaar dat u in uw raadsvoorstel onze gemeenteraad laat opdraaien voor de gevolgen van de inschattingsfout die van het college van Gorinchem in 2021 gemaakt heeft?

Antwoord:
Zie het antwoord op vraag 4. In vraag 5 veronderstelt u dat het antwoord op vraag vier ja zou zijn en dus het college van Gorinchem een fout heeft gemaakt. Dat antwoord is echter nee.

Vraag 6:
Anders ligt het bij onze relatie met de gemeenteraad van Gorinchem. Als de gemeenteraad van Gorinchem een streep door vier windturbines op Avelingen wil halen, wat ten principale ons gezamenlijke bod was, dan kunnen we onze ogen daarvoor niet sluiten en moeten we de discussie met de gemeenteraad van Gorinchem aangaan voor wat wél haalbaar was. Maar dat is dan toch een discussie over 4 windturbines van 6 MW, en niet meer dan dat? Vindt u dat bij nader inzien de opgave in het raadvoorstel terug gebracht moet worden naar totaal 4 windturbines?

Antwoord:
Nee, in het bestuursakkoord is het totale bod gehandhaafd en dat is ook een gemeenschappelijk bod van de RES. Het raadsvoorstel zoals dat nu voorligt is vanuit dat bod geschreven.

Wij verwachten u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Molenlanden,
De secretaris, De burgemeester,

Leon Anink Theo Segers

CC: de leden van de gemeenteraad Molenlanden